

Pojęcie „przepisów podatkowych” na gruncie unijnych regulacji prawnych

Concept of „fiscal provisions” under European Union law

Wojciech Michałowski

Uniwersytet w Białymstoku, ORCID: 0000-0003-3950-3759

Streszczenie

Polska od 2004 r. zasila szeregi Unii Europejskiej (UE). Ten krok w kierunku asymilacji z państwami Zachodu wiąże się nie tylko z określonymi przywilejami, ale również pociąga za sobą obowiązek respektowania prawa unijnego. Jedną z ambicji UE jest harmonizacja regulacji podatkowych państw członkowskich, która jest urzeczywistniana w polityce europejskiej i która jest powiązana z realizacją określonych celów międzynarodowej integracji gospodarczej. Polityka podatkowa w UE obejmuje dwa elementy: opodatkowanie bezpośrednie, które pozostaje w wyłącznej dyspozycji państw członkowskich, oraz opodatkowanie pośrednie, które dotyczy swobodnego przepływu towarów oraz swobody świadczenia usług na jednolitym rynku. Istotne jest przy tym zrozumienie zakresu owej harmonizacji, a ponadto niezbędne jest zrozumienie podstawowego terminu – „przepis podatkowy”.

Słowa kluczowe: przepisy podatkowe, Unia Europejska, harmonizacja.

Abstract

Since 2004, Poland has been joining the ranks of the European Union. This step towards assimilation with Western countries not only entails certain privileges, but also an obligation to respect EU law. One of the ambitions of the European Union is to harmonise the tax regulations of Member States, realised in the European policy, which is linked to the realisation of specific goals of international economic integration. Tax policy in the EU comprises two elements: direct taxation, which is at the exclusive disposal of the Member States, and indirect taxation, which concerns the free movement of goods and freedom to provide services in the single market. It is important to understand the extent of this harmonisation. It is essential to understand the basic concept of a ‚tax rule’.

Keywords: tax legislation, European Union, harmonization.

1. UWAGI WSTĘPNE

Stanowienie prawa podatkowego jest procesem złożonym i wymaga od prawodawcy szczególnej ostrożności. Powszechny obowiązek podatkowy implikuje konieczność płacenia przez wszystkich podatków na rzecz państwa. Zasady ustrojowe odnoszące się do stanowienia prawa mogą być zakreślane nie tylko przez prawo krajowe, ale również zasady te mogą wynikać z regulacji międzynarodowych.

Akcesja Polski do struktur UE pociągnęła za sobą szereg zmian. Jednym z celów wskazanej organizacji jest zbliżanie ustawodawstw państw członkowskich. Obowiązkiem z tego wynikającym jest powinność stosowania szczególnego reżimu legislacyjnego do aktów, które zdaniem państw członkowskich powinny być uregulowane w sposób jednolity. Powyższa cecha prawodawstwa unijnego, przyjmująca postać harmonizacji prawodawstwa, implikuje konieczność przestrzegania wielu przepisów i zasad prawnych.

W systemach każdej organizacji, zwłaszcza międzynarodowej, istotną rolę odgrywają przepisy, przede wszystkim prawne. Są urzeczywistnieniem woli jej członków. „Unia Europejska sama w sobie jest źródłem prawa”¹. Stanowienie prawa w tym

zakresie – z uwagi na różne źródła prawa – można określić jako zagadnienie transgraniczne, polegające na prawidłowej implementacji przepisów unijnych, tj. w duchu prawa wspólnotowego. Względna różnorodność danych wersji językowych przepisów prawa unijnego wobec licznych, uwarunkowanych językowo różnic znaczeniowych, w szczególności w prawie wtórnym, skutkuje stosunkowo ograniczonym znaczeniem gramatycznej metody wykładni prawa UE. Konieczne w związku z tym jest zrozumienie pojęć, specyficznie nacechowanych prawem Unii, które pociąga za sobą zasadniczy obowiązek interpretacji pojęć prawa UE w sposób wyłączny dla tego prawa². Wykładnia literalna traci tym samym dominującą pozycję w orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), a ustępuje miejsca wykładni celowościowo-funkcjonalnej, która umożliwia interpretację według tzw. *ratio legis*.

W zakresie prawodawstwa unijnego istotne jest określenie zakresu znaczeniowego pojęcia „przepisów podatkowych”. Ma to fundamentalne znaczenie z uwagi na harmonizację przepisów podatkowych dzięki eliminowaniu różnic i niezgodności między systemami podatkowymi państw członkowskich UE. Tym samym prawidłowe wyznaczenie zakresu przedmio-

towego terminu „przepisy podatkowe” pozwoli określić ramy kompetencji, z których mogą korzystać organy unijne pełniące funkcje prawodawcze.

2. STANOWIENIE PRZEPISÓW PODATKOWYCH W UE

Polska na mocy Traktatu akcesyjnego podpisanego w dniu 16 kwietnia 2003 r.³ znalazła się w kręgu państw członkowskich UE. Tym samym scedowała część kompetencji wynikających z międzynarodowej zasady suwerenności narodów na rzecz UE. Wyłączna kompetencja państwa polskiego do stanowienia prawa, w tym prawa podatkowego, od 2004 r. jest dzielona z organami Unii pełniącymi funkcję prawodawczą.

Podział kompetencji w sferze podatków między UE a państwa członkowskie należy do szczególnie wrażliwych obszarów. Polityka podatkowa w UE obejmuje dwa elementy: opodatkowanie bezpośrednie, które pozostaje w wyłącznej dyspozycji państw członkowskich, oraz opodatkowanie pośrednie, które dotyczy swobodnego przepływu towarów oraz swobody świadczenia usług na jednolitym rynku⁴.

Norma kompetencyjna przyznająca UE prawo do harmonizowania została zawarta w treści art. 113 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁵. Przepis ten stanowi, że Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała przepisy dotyczące harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków obrotowych, akcyzy i innych podatków pośrednich w zakresie, w jakim harmonizacja ta jest niezbędna do zapewnienia ustanowienia i funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz uniknięcia zakłóceń konkurencji. Należy zaznaczyć, że przepis ten upoważnia Radę UE do harmonizacji wyłącznie podatków pośrednich. Istotne jest również, że o unijnym prawodawstwie decydują same państwa członkowskie, reprezentowane w Radzie UE, a udział Parlamentu Europejskiego ma wyłącznie charakter konsultacyjny. Do tej samej funkcji (konsultacyjnej) sprowadza się funkcja Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Interesy państw członkowskich są chronione instytucją jednomyślności Rady UE przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie wszelkich aktów dotyczących harmonizacji ustawodawstw odnoszących się do podatków pośrednich.

W Traktatach brakuje analogicznej normy kompetencyjnej do tej z art. 113 TFUE, dotyczącej podatków bezpośrednich. W nauce prawa zauważa się, że ewentualną podstawą harmonizacji w odniesieniu do tej grupy podatków może być jedynie ogólna norma kompetencyjna z art. 115 TFUE, dotycząca zbliżenia przepisów krajowych, „które mają bezpośredni wpływ na ustanowienie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego”⁶. Przepis ten stanowi, że Rada, jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała dyrektywy w celu zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, mających bezpośredni wpływ na ustanowienie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Oba przepisy – art. 113 (dotyczący harmonizacji podatków pośrednich) i art. 115 (przyjęty jako podstawa do harmonizacji regulacji państw członkowskich w zakresie podatków bezpośrednich) – wykorzystują specjalną procedurę ustawodawczą zakładającą jednomyślność w Radzie oraz jedynie konsultacyjny

charakter udziału Parlamentu Europejskiego i Komitetu Społeczno-Ekonomicznego.

Materia regulowana w tej specjalnej procedurze ustawodawczej nie jest przypadkowa. Rada UE jednomyślnie uchwała przepisy dotyczące podatków pośrednich we wskazanym w traktacie zakresie. Przepisy te muszą jednak odnosić się do przedmiotu podatków. Te z kolei są rozumiane szeroko.

Należy również zauważyć, że przepisy podatkowe stanowiące przedmiot harmonizacji prawa państw członkowskich UE mogą być tworzone, jakby się zdawało, w dowolnie wybranej przez Komisję formie aktów prawa wtórnego UE. Za takim poglądem przemawia wykładnia literalna art. 113 TFUE. W unijnej praktyce legislacyjnej przyjęto jednak regułę, że akty prawne zmierzające do harmonizacji regulacji wewnętrznych będą tworzone w formie dyrektywy. Wynikało to z tego, że pierwszy wniosek prawodawczy, który Komisja skierowała do Rady, dotyczył projektu rozporządzenia (projekt rozporządzenia Rady w sprawie podatków innych niż podatek obrotowy obciążający konsumpcję wyrobów tytoniowych oraz projekt uchwały w sprawie akcyz od wyrobów tytoniowych). Parlament Europejski wyraził jednak krytyczną opinię na temat formy prawnej projektowanego aktu. Uznał bowiem, że parlamenty państw członkowskich będą praktycznie wyłączone z procesu decyzyjnego w materii uregulowanej przez rozporządzenie. Parlament stwierdził, że państwa członkowskie powinny mieć większe uprawnienia w sferze harmonizacji ustawodawstw dotyczących opodatkowania⁷.

3. POJĘCIE „PRZEPISÓW PODATKOWYCH” W PRAWIE UE

3.1. Językowe znaczenie „przepisów podatkowych”

Pojęcie „przepisów podatkowych” można znaleźć w art. 114 ust. 2 TFUE. Posłużono się nim również w art. 28 ust. 4 akapit drugi protokołu (nr 5) w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego⁸.

W art. 114 ust. 2 TFUE wskazano, że ust. 1 niniejszego artykułu nie ma zastosowania do przepisów podatkowych, przepisów dotyczących swobodnego przepływu osób ani odnoszących się do praw i interesów pracowników najemnych. Z kolei wspomniany ust. 1 stanowi, że do urzeczywistnienia celów określonych w art. 26 stosuje się następujące postanowienia. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmują środki dotyczące zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, mające na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

W art. 28 ust. 4 akapit drugi Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego wskazano natomiast, że dywidendy, zyski kapitałowe i inne formy przychodu pochodzące z takich jednostek organizacyjnych, do których mają prawo członkowie inni niż UE i Bank, podlegają przepisom podatkowym właściwego ustawodawstwa.

W tym miejscu należy zauważyć, że w wersji anglojęzycznej TFUE⁹ odpowiednikiem polskich „przepisów podatkowych” jest „fiscal provisions”. Zgodnie ze słownikiem języka angielskiego przez „provisions” należy rozumieć akt, który coś przewiduje¹⁰. „Fiscal” to natomiast „związany z (publicznymi) pieniędzmi”¹¹.

W unijnych regulacjach „tax provisions” można znaleźć w dwóch miejscach – w dwóch aktach prawnych i w jednym orzeczeniu TSUE, tj. w:

- 1) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającym unijny kodeks celny¹² – w motywie 9 wskazano, że prawodawstwo celne powinno być lepiej dostosowane do przepisów dotyczących pobierania opłat przywozowych bez zmiany zakresu obowiązujących przepisów podatkowych;
- 2) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) 2019/2088¹³ – w motywie 58 wskazano, że przepis niniejszego rozporządzenia odnoszący się do systemów zachęt podatkowych opartych na certyfikatach, które istniały przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich kompetencji Unii i państw członkowskich w odniesieniu do przepisów podatkowych określonych w Traktatach;
- 3) wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2009 r.¹⁴:
 - a) pkt 24 – przepisy podatkowe nie zezwalają podatnikom określonym w art. 27 ust. 9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych¹⁵ na odliczenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od dochodu uzyskanego z działalności wykonywanej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz od podatku należnego z tego tytułu;
 - b) pkt 62 – przypadek, w którym przepisy podatkowe państwa członkowskiego, mające zastosowanie do transgranicznej działalności gospodarczej, są mniej korzystne niż te, które mają zastosowanie do działalności gospodarczej prowadzonej w granicach tego państwa członkowskiego, stanowi przykład ograniczenia zakazanego przez art. 43 i 49 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską¹⁶.

Zgodnie ze słownikiem języka angielskiego przez przepisy podatkowe (ang. *tax provisions*) należy rozumieć część prawa, która dotyczy zapłaty podatków od czynności objętych prawem¹⁷.

Spotkać się można również z praktyką stosowania terminu „tax regulations”. Posłużono się nim m.in. w regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej)¹⁸ w rozdziale „Globalisation” („Globalizacja”) w pkt 21.23.

We wszystkich wymienionych pojęciach przepisy podatkowe oznaczają przepisy, które dotyczą podatków. Zarówno „fiscal provisions”, jak i „tax provisions” oraz „tax regulations” są traktowane jako synonimy.

Unijny ustawodawca celowo w TFUE posłużył się szerokim określeniem przepisów podatkowych, czyli terminem „fiscal provisions” (tłumaczonym poprawnie jako przepisy fiskalne, skarbowe). W efekcie procedura ustawodawcza, o której mowa w art. 114, ma węższe zastosowanie. Polityka fiskalna, realizowana za pomocą przepisów fiskalnych, obejmuje dwa

działania rządu – pierwsze to opodatkowanie, a drugie to wydatki rządowe¹⁹.

Na potrzeby tłumaczenia przepisów TFUE właściwsze zatem byłoby posługiwanie się terminem „przepisy fiskalne”. Wynika to z tego, że na gruncie regulacji unijnych poza przepisami podatkowymi określanymi jako „fiscal provisions” posłużono się m.in. terminami „tax provisions” i „tax regulations” – również w znaczeniu „przepisy podatkowe”.

3.2. Pojęcie „przepisów podatkowych” w świetle orzecznictwa TSUE

Określenie zakresu przedmiotowego pojęcia „przepisów podatkowych”, użytego w art. 114 TFUE, było przedmiotem orzecznictwa unijnego.

W orzeczeniu z dnia 29 kwietnia 2004 r. TSUE uznał, że przez „przepisy podatkowe” należy rozumieć przepisy dotyczące sposobu pobierania podatku, a nie tylko postanowienia określające podstawę opodatkowania, stawki podatków, podmioty objęte obowiązkiem podatkowym czy zwolnienia z obowiązku podatkowego²⁰.

Powyższe stanowisko TSUE potwierdził w wyroku z dnia 26 stycznia 2006 r., w którym orzekł jednoznacznie, że: „Odnośząc się [...] do wykładni wyrażenia «przepisy podatkowe» zawartego w art. 95 ust. 2 WE [tj. TWE, obecnie art. 114 ust. 2 TFUE – przyp. W.M.], należy stwierdzić [...], że ze względu na swój ogólny charakter, pojęcie to obejmuje nie tylko wszystkie dziedziny podatkowe, nie dokonując rozróżnienia pomiędzy rodzajami danych podatków lub opłat, lecz także wszystkie zagadnienia z tego zakresu, bez względu na to, czy odnosi się to do przepisów materialnych, czy też proceduralnych”²¹.

Rozstrzygnięcie TSUE z dnia 29 kwietnia 2004 r. zapadło w następującym stanie faktycznym. Komisja zawnioskowała o stwierdzenie nieważności dyrektywy Rady 2001/44/WE z dnia 15 czerwca 2001 r. zmieniającej dyrektywę 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy w dochodzeniu roszczeń wynikających z operacji stanowiących część systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz opłat rolnych i ceł oraz w odniesieniu do podatku od wartości dodanej i niektórych podatków akcyzowych²². W zakresie omawianego pojęcia powstał spór interpretacyjny – według rządu luksemburskiego interpretacja przez Komisję pojęcia „przepisów podatkowych” jest nadmiernie restrykcyjna i nie odpowiada rzeczywistości legislacyjnej w państwach członkowskich²³. Rząd irlandzki stwierdził, że dokonana przez Komisję interpretacja powyższego terminu jest zbyt wąska. Przepis podatkowy to bowiem każdy przepis związany z administracją i poborem podatków. Rząd portugalski uważał również, że zaproponowana przez Komisję wykładnia pojęcia „przepisów podatkowych” jest zbyt wąska i należy ją odrzucić²⁴. Powyższe zdania zostały skondensowane w głównej tezie forsowanej przez Radę, że przez „przepisy podatkowe” w rozumieniu art. 95 ust. 2 TWE należy rozumieć każdy środek regulujący dochody publiczne, obejmujący nie tylko definicję i opis podatków, ale również sposób ich obliczania i pobierania²⁵.

Trybunał doszedł do wniosku, że wykładnia terminu „przepisy podatkowe” ze względu na jego ogólny charakter obejmuje nie tylko wszystkie dziedziny opodatkowania, bez różnicowania rodzajów ceł lub podatków, lecz także wszystkie

aspekty opodatkowania, niezależnie od tego, czy są one istotne²⁶. Tezę tę potwierdza praktyka niektórych państw członkowskich, w których jako „przepisy podatkowe” traktuje się również przepisy regulujące zasady płatności i poboru podatków bezpośrednich i pośrednich.

Drugi z przywołanych wyroków zapadł natomiast w następującym stanie faktycznym. Komisja Wspólnot Europejskich wniosła w skardze do Trybunału o stwierdzenie nieważności rozporządzenia Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 218/92²⁷, a także dyrektywy Rady 2003/93/WE z dnia 7 października 2003 r. zmieniającej dyrektywę 77/799/EWG dotyczącą wzajemnej pomocy właściwych władz państw członkowskich w dziedzinie podatków bezpośrednich i pośrednich²⁸. Trybunał, posiłkując się dotychczasowym dorobkiem orzecznictwa, wskazał, że ze względu na ogólny charakter pojęcie „przepisów podatkowych” obejmuje nie tylko wszystkie dziedziny podatkowe, bez rozróżnienia rodzajów danych podatków lub opłat, lecz także wszystkie zagadnienia z tego zakresu, bez względu na to, czy odnosi się to do przepisów materialnych czy też proceduralnych²⁹.

Ogólna akceptacja poglądów wyrażonych w powyższych wyrokach znalazła aprobatę poprzez przyjęcie jednolitej linii orzeczniczej w przedmiocie znaczenia omawianego pojęcia. W wyroku z dnia 27 kwietnia 2022 r.³⁰ TSUE w pkt 27 sięgnął do wykładni tego terminu z wyroku z dnia 29 kwietnia 2009 r. Również w wyroku z dnia 21 lipca 2005 r.³¹ w pkt 36 posłużył się tym pojęciem w omawianym znaczeniu.

Wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. wpłynął nie tylko na orzecznictwo, ale również na prawodawstwo Unii. Powołano się na niego w motywie 31 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i centralnych depozytów papierów wartościowych oraz zmiany dyrektyw 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenia (UE) nr 236/2012³². Niniejsze rozporządzenie nie obejmuje zatem ustaleń, które dotyczą poboru podatków, a dla których należałoby zastosować inną podstawę prawną.

4. WNIOSKI

Reasumując powyższe, specyfika przepisów podatkowych w unijnej rzeczywistości normatywnej w zakresie przyjmowania aktów polega na tym, że Rada podejmuje decyzję jednoomyślnie na podstawie wniosku Komisji (nie stosuje się zwykłej procedury ustawodawczej). Zwyczajowo przyjęto również, że przepisy podatkowe będą regulowane w formie dyrektyw (choćby unijny prawodawca ma w tej sferze swobodę). Zakres znaczeniowy terminu „przepisy podatkowe”, używanego w unijnych regulacjach prawnych, należy natomiast odczytywać szeroko. Pogląd ten znajduje potwierdzenie w orzecznictwie TSUE – przez to pojęcie (ang. *fiscal provisions*) trzeba rozumieć także przepisy dotyczące sposobu pobierania podatku, a nie tylko postanowienia określające podstawę opodatkowania, stawki podatków, podmioty objęte obowiązkiem podatkowym czy zwolnienia z obowiązku podatkowego.

W unijnych aktach prawnych można zauważyć, że „przepisy podatkowe” są tłumaczone również w zależności od aktu prawnego, w którym występują. Poza „fiscal provisions” można

znaleźć „tax provisions” i „tax regulations”. Z uwagi na powyższe właściwsze byłoby tłumaczenie „fiscal provisions” nie jako „przepisy podatkowe”, a szerzej – „przepisy fiskalne”. Ta zmiana uzasadniałaby wykładnię zastosowaną przez Trybunał.

Należy zauważyć, że definiowanie omawianego pojęcia w taki sposób upodabnia tę instytucję do polskich rozwiązań. W szczególności analogia jest zauważalna w zakresie treściowym pojęcia „przepisów podatkowych”, gdzie do zakresu przedmiotowego zalicza się elementy niezbędne ustawy podatkowej (podmiot podatku, przedmiot podatku, podstawa opodatkowania, stawka podatkowa, wyłączenia, zwolnienia i ulgi, tryb i warunki płatności). W porównaniu z aktami prawnymi UE polskie prawodawstwo jest jednak bardziej chaotyczne – tym samym pojęciem posłużono się w co najmniej trzech znaczeniach.

Przypisy

- 1 Parlament Europejski, *Źródła i zakres prawa Unii Europejskiej*, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/pl/FTU_1.2.1.pdf, s. 1, dostęp: 20.06.2022.
- 2 J. Helios, W. Jedlecka, *Wykładnia prawa Unii Europejskiej ze stanowiska teorii prawa* (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, e-Monografie Nr 118), Wrocław 2018, s. 12.
- 3 Traktat między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczący przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, podpisany w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r., Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864.
- 4 EUR-Lex, *Podatki*, https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/21.html?expand=2102#arrow_2102, dostęp: 19.04.2022.
- 5 Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47, dalej: TFUE.
- 6 K. Kowalik-Bańczyk, w: *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz*, t. 2, A. Wróbel (red. nauk.), Warszawa 2012, s. 577-578.
- 7 Por. S. Dudzik, *Szczególne krajowe techniki legislacyjne w zakresie podatków bezpośrednich a prawo pomocy państwa Unii Europejskiej – wprowadzenie i wyrok TS z 15.11.2011 r. w sprawach połączonych: C-106/09 P i C-107/09 P Komisja Europejska przeciwko Government of Gibraltar i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2016, nr 5 (128).
- 8 Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 251.
- 9 Treaty on the Functioning of the European Union (consolidated version), OJ C 202, 7.6.2016, p. 47.
- 10 *Provision*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/provision?q=provisions>, dostęp: 11.06.2022.
- 11 *Fiscal*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/fiscal>, dostęp: 11.06.2022.
- 12 Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1.
- 13 Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, s. 13.
- 14 Wyrok z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie C-314/08 Krzysztof Filipiak v. Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu, ECLI:EU:C:2009:719, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62008CJ0314>, dostęp: 5.07.2022.
- 15 Tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.
- 16 Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37, dalej: TWE.
- 17 *Tax provision*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/tax-provision>, dostęp: 11.06.2022.
- 18 OJ L 174, 26.6.2013, p. 1.

- ¹⁹ SparkNotes, *Fiscal Policy*, <https://www.sparknotes.com/economics/macro/taxandfiscalpolicy/section1/>, dostęp: 12.06.2022.
- ²⁰ Wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-338/01 Komisja Wspólnot Europejskich v. Rada Unii Europejskiej, ECLI:EU:C:2004:253, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62001CJ0338> (wer. ang.), pkt 67, dostęp: 5.07.2022.
- ²¹ Wyrok z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie C-533/03 Komisja Wspólnot Europejskich v. Rada Unii Europejskiej, ECLI:EU:C:2006:64, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62003CJ0533>, pkt 47, dostęp: 5.07.2022.
- ²² Dz. Urz. WE L 175 z 28.06.2001, s. 17; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 12, s. 27.
- ²³ Wyrok TSUE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-338/01, dok. cyt., pkt 43.
- ²⁴ Tamże, pkt 48.
- ²⁵ Tamże, pkt 36.
- ²⁶ Tamże, pkt 63.
- ²⁷ Dz. Urz. WE L 264 z 15.10.2003, s. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 392.
- ²⁸ Dz. Urz. WE L 264 z 15.10.2003, s. 23; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 403.
- ²⁹ Wyrok TSUE z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie C-533/03, dok. cyt., pkt 47.
- ³⁰ Wyrok TSUE z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie C-674/20 Airbnb Ireland UC v. Région de Bruxelles-Capitale, ECLI:EU:C:2022:303, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62020CJ0674>, dostęp: 5.07.2022.
- ³¹ Wyrok TSUE z dnia 21 lipca 2005 r. w sprawie C-349/03 Komisja Wspólnot Europejskich v. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, ECLI:EU:C:2005:488, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62003CJ0349>, dostęp: 5.07.2022.
- ³² Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, s. 1.

Bibliografia

Literatura

- Dudzik S., *Szczególne krajowe techniki legislacyjne w zakresie podatków bezpośrednich a prawo pomocy państwa Unii Europejskiej – wprowadzenie i wyrok TS z 15.11.2011 r. w sprawach połączonych: C-106/09 P i C-107/09 P Komisja Europejska przeciwko Government of Gibraltar i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, „Europejski Przegląd Sądowy” 2016, nr 5 (128).
- Helios J., Jedlecka W., *Wykładnia prawa Unii Europejskiej ze stanowiska teorii prawa* (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, e-Monografie Nr 118), Wrocław 2018.
- Kowalik-Bańczyk K., w: *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz*, t. 2, A. Wróbel (red. nauk.), Warszawa 2012.

Źródła internetowe

- EUR-Lex, *Podatki*, https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/21.html?expand=2102#arrow_2102, dostęp: 19.04.2022.
- Fiscal*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/fiscal>, dostęp: 11.06.2022.
- Provision*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/provision?q=provisions>, dostęp: 11.06.2022.
- SparkNotes, *Fiscal Policy*, <https://www.sparknotes.com/economics/macro/taxandfiscalpolicy/section1/>, dostęp: 12.06.2022.
- Tax provision*, w: *Cambridge English Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/tax-provision>, dostęp: 11.06.2022.

Akty prawne

- Dyrektywa Rady 2001/44/WE z dnia 15 czerwca 2001 r. zmieniająca dyrektywę 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy w dochodzeniu roszczeń wynikających z operacji stanowiących część systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz opłat rolnych i ceł oraz w odniesieniu do podatku od wartości dodanej i niektórych podatków akcyzowych, Dz. Urz. WE L 175 z 28.06.2001, s. 17; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 12, s. 27.
- Dyrektywa Rady 2003/93/WE z dnia 7 października 2003 r. zmieniająca dyrektywę 77/799/EWG dotyczącą wzajemnej pomocy właściwych władz państw członkowskich w dziedzinie podatków bezpośrednich i pośrednich, Dz. Urz. WE L 264 z 15.10.2003, s. 23; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 403.
- Dyrektywa Rady z dnia 15 marca 1976 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń wynikających z operacji będących częścią

systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz rolniczych opłat wyrównawczych i opłat celnych, Dz. Urz. WE L 73 z 19.03.1976, s. 18; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 1, s. 44.

Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union, OJ L 174, 26.6.2013, p. 1.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, s. 13.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i centralnych depozytów papierów wartościowych oraz zmiany dyrektyw 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenia (UE) nr 236/2012, Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, s. 1.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 218/92, Dz. Urz. WE L 264 z 15.10.2003, s. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 392.

Traktat między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczący przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, podpisany w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r., Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47.

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37.

Treaty on the Functioning of the European Union (consolidated version), OJ C 202, 7.6.2016, p. 47.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.

Orzecznictwo

Wyrok TSUE z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie C-314/08 Krzysztof Filipiak v. Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu, ECLI:EU:C:2009:719, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62008CJ0314>, dostęp: 5.07.2022.

Wyrok TSUE z dnia 21 lipca 2005 r. w sprawie C-349/03 Komisja Wspólnot Europejskich v. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, ECLI:EU:C:2005:488, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62003CJ0349>, dostęp: 5.07.2022.

Wyrok TSUE z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie C-533/03 Komisja Wspólnot Europejskich v. Rada Unii Europejskiej, ECLI:EU:C:2006:64, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62003CJ0533>, pkt 47, dostęp: 5.07.2022.

Wyrok TSUE z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie C-674/20 Airbnb Ireland UC v. Région de Bruxelles-Capitale, ECLI:EU:C:2022:303, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62020CJ0674>, dostęp: 5.07.2022.

Wyrok TSUE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-338/01 Komisja Wspólnot Europejskich v. Rada Unii Europejskiej, ECLI:EU:C:2004:253, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/?uri=CELEX:62001CJ0338> (wer. ang.), dostęp: 5.07.2022.

Inne źródła

Parlament Europejski, *Źródła i zakres prawa Unii Europejskiej*, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/pl/FTU_1.2.1.pdf, dostęp: 20.06.2022.

Protokół (nr 5) w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 251.